

Posudek na diplomovou práci

Dany Vráblíkové

Mytologie heterosexuálního vztahu – vybrané kapitoly z české beletrie od šedesátých let minulého století až po současnost

Tematická oblast, jíž se věnuje tato diplomová práce zaměřující se zejména na koncepty lásky, touhy a *jouissance*, je nepochybně velmi významnou součástí genderových studií a feministického bádání. Analytickým cílem práce, stručně řečeno, pak byla aplikace těchto konceptů při analýze vybraných literárních textů tematizujících otázky emocí, milostných vztahů a sexuality, a to textů tří českých autorek - Edy Kriseové, Magdalény Platzové a Aleny Vostřé -, jež slovy autorky „pokrývají období od šedesátých let minulého století až po současnost“. Již na tomto místě považuji za nutné upozornit na poněkud složitou genezi této práce, kdy z vážných důvodů autorka musela změnit vedoucí/ho práce ve chvíli, kdy měla sepsanu zhruba stostránkovou verzi své práce. Je zároveň namístě zmínit, že původní vedoucí této práce zformuloval výrazná doporučení k přepracování této verze, na něž jsem po převzetí práce navázala. Autorka byla upozorněna na to, že práce má příliš široký záběr, který v rámci diplomové práce není možné zvládnout, že jí chybí jasná centrální argumentační linie, je ve svém provedení velmi roztříštěná a rozbíhá se do dalších desítek témat a motivů. V analytické části, která byla nepoměrně krátká, pak byl použit pouze nepatrný zlomek konceptů rozpracovaných v teoretické části, a pozornost byla zaměřena zejména na „mytologii heterosexuálního vztahu“. Teoretická a interpretační část se tedy do jisté míry mýjely.

Dlužno říci, že ačkoli se autorka snažila do jisté míry respektovat doporučení, jak práci přepsat do přijatelné podoby, zmíněné problémy v zásadě zůstaly. Problém tkví nejen v nesmírně ambiciózním záběru, kdy autorka, jak říká, „sleduje vývoj podob výše zmíněných konceptů u psychoanalytických a poststrukturalistických autorek a autorů jako jsou Sigmund Freud, Jacques Lacan, Jacques Derrida, Judith Butler, Luce Irigaray, Hélène Cixous a Julia Kristeva, v jejich primárních textech“ a dále „také zohledňuje, jak jsou recipováni v sekundární literatuře“, ale nadto je umocněn způsobem zpracování. V první řadě stále považuji za zásadní problém, že autorka při sledování vývoje zmíněných pojmů jen v malé míře pracuje s primární literaturou, ale převážně přejímá interpretace z literatury sekundární, pochopitelně pouze některé, a měla by tedy vysvětlit, jak a proč se o ně opírá a proč právě o tyto (vykládající) autory. S tím se pojí další problém, kdy autorka přejímá rovněž hodnocení klasiků a nechává se okouzlit spoustou postřehů a motivů, jež jsou pro vedení její vlastní linie irelevantní či redundantní. Kladně hodnotím, že na konci své teoretické části sepsala shrnutí k oněm třem konceptům, jež je ale vzhledem ke košatosti předchozího textu poměrně chudé a nestrukturované.

Ještě chudší pak je práce s těmito koncepty při analýze. Výběr vzorku by měla autorka znovu vysvětlit u obhajoby, je dle mého názoru odůvodněný, ale problém vidím jednak v obsažení opět velmi rozsáhlého historického období, jednak nejsou úplně přesvědčivé argumenty pro výběr jednotlivých děl (např. u Vostřé). V analýze převažuje popis děje a situací, z nichž některé jsou interpretovány s odkazem na některé koncepty z teoretické části, ale obvykle pouze na základě jednotlivých slov. Interpretační část je podobně neukázněná jako teoretická, ačkoli je vysvětlena metoda analýzy textu, autorka se jí nechrání. Z hlediska koncepce celé práce pak považuji za problém, že se interpretační část soustředí zejména na heteronormativitu zkoumaných textů, ale v teoretické části se jí takto centrálně nevěnuje. Dále je nápadné, že se v interpretacích objevují analytické nástroje ze zcela jiných disciplín než je psychoanalýza nebo poststrukturalismus, autorka zcela prvoplánově registruje stereotypy, či

diskriminaci, nebo instituci manželství, což je ovšem jiný obor než psychoanalytické koncepty lásky.

Stále zastávám názor, který je autorce dobře znám, že takto diplomová práce nemá vypadat, že bylo nutné, aby ukázněně kontrolovala svůj argumentační postup, hlídala si, co je relevantní a co ne a důsledně provázala teoretickou část s interpretační. Na druhou stranu práci nelze upřít zájem o téma, hledačství a množství načtené literatury, a konečně i snahu původní verze poněkud pročistit a sevřít, i když zůstala jen na půl cesty. Mám za to, že proto tuto práci mohu doporučit k obhajobě, ale vzhledem ke zmíněným problémům navrhuji hodnotit známkou dobře.

PhDr. Hana Havelková, PhD.

V Roztokách 25.9.2013